

כדורגל מלבד דולרים, שחקנים

לאחר הסקוטים בתאורם של האמריקני ג'ים, הכריז נשיא ההתאחדות לכדורגל בישראל, ראל, חיים גלובינסקי, כנראה שתצא מהדור זה שניה של משחקי דנדי בארץ, הודיע יעקב רובינשטיין, האחראי לכדורגל של מרכז פועל. המודעות באוטובוסים, בבתי הקולנוע וברחובות בשרו על הופעות בכורה של כדורגלנים מארצות-הברית בפעם הראשונה בישראל.

לא ברגע האחרון. כנראה שהסקוטים, וכל קבוצה בעלת שם בינלאומי, רצויים וא-הודים על הקהל הישראלי, הניגים, בתלבושת צבעונית, החליטו לבוא לישראל לאחר שמנהל הקבוצות הנודע בארצות-הברית, ה"ת" ל"ס שאם היהודים בארצות-הברית תומכים ועוזרים למדינה בדולרים, הרי אין שום סיבה שהם לא יעזרו גם בשחקני כדורגל. ארנו שורץ אמר ועשה. הוא כינס כוכבים בניו-יורק ובפילדלפיה והכניס למחנה אמונים (לא בר-גז האחרון כמו שעושים, כרגיל, בישראל). הקבוצה האמריקנית החליטה שחקנים מהאמריקן סוקר ליג, מפילדלפיה וסנוול, מהכח בניו-יורק, מניו-יורק אמריקנס ורני סקוטס בניו-יורק, מכילה כמה שחקנים שיצגו את הנבחרת הלאומית האמריקנית שגברה על נבחרת אנגליה (0:1) באליפות העולם בריו-דה-ז'אנרו, בירת ברזיל. בקבוצה נמצאים שלושה יהודים ומרבית שחקניה הם חובביים.

המגרשים לא רומים. הציר האמריקני, מונט דיוויס, נתכבד בבעיטת הפתיחה למשחק הראשון שנערך באיצטד הרמת-גני המדושה. תומורות ופרחים סימנו את הופעת הבכורה של האמריקנים. הקבוצה היריבה למשחק הראשון היתה קבוצת הפועל תל-אביב שלמדה הלאומית מהו הכדורגל הקל-סי באנגליה. לאחר המשחק הראשון ינדו השחקנים והקהל למגרש הפועל ביפו. אין המגרש היפואי דומה למגרש הרמת-גני, אך העבודה הרבה שהושקעה בו והיציעים ליש-בה שנבנו שם יקלו על עבודת המשטרה בשמירת הסדר במשחק השני של האמריקנים נגד אלופת הליגה בישראל — מכבי תל-אביב. נראה שלמרות הסכסוכים בין הקבוצות הרי למשחקים בינלאומיים, מתוך חוסר משחקים סדירים במסגרת הליגה והגביע, מסכימות הקבוצות הישראליות להופיע. משחק הפרדה של האורחים מהעולם החדש ייערך יומיים לאחר משחקם השני על מגרש הפועל ביפו. הפעם יתמודדו חברי הנבחרת האמריקנית עם נבחרת הפועל.

הניקים הגיו

כאשר ניגש מישהו לברר משהו אצל האמריקנים, שנחתו ביום הששי בשדה התעופה בלוד, יצא נדהם, הם בלופים עצומים — רץ. "אי אפשר לדעת אצלם שום דבר." **המדינה ענייה.** אותו מעריץ כדורגל נרתע מכיון שהם חושבים שהם יודעים את הכל. שום דבר אינו נסתר מהם. "אחרי הכל אנו מחזיקים את מדינת ישראל הקטנה, טען ניגש. הם בקיאים ביחסי הכוחות בין מפא"י והציונים הכלליים. הם מכירים את שיטת הכדורגל בארץ. הם יודעים שהמדינה ענייה ואינה יכולה להחזיק בקבוצות כדורגל מקצועיות.

"הכל הם יודעים", אמר מקבל הפנים זלמן קליטו, "אך כדורגל כנראה שהם יודעים לשחק". האם התאמתם לפני שבאתם הנה, ושאלו שאלו איננו היהודי הניקי, לא נגענו אפילו בכדור — היתה התשובה המידית. אך בעת שגינו דקר, היהודי השני, התכונן לעלות על האוטו, ושאלה מיד אותה השאלה. התשובה לא אחרה לבוא: "ערכנו סדרת אמונים כזאת כאילו שאנו עומדים לנסוע לאליפות העולם בריו-דה-ז'אנרו ולא לארץ ישראל."

צרת החמסין. 40 שעות הטיסה מארצות-הברית לישראל השפיעו על האמריקנים המהורים לועסי המסטיק מסורתית. היהודים בקבוצה (שלושה במספר) שמחו ביותר לקראת ההודמנות לבקר קצת קרובים ומכרים. הכדורגלנים המקצועיים נבחרת, אול-סטר הפליטו: "אם יש כריסס נסיעה לישראל — למה לא?" חלק מהשחקנים זכרו עדיין את קבוצת הפועל בארצות-הברית והדבר עורר בהם תקוות. "הצרה העיקרית היא החמסין" — הודה ראש המשלחת יוסף פלומנהאפט. אך הפחד עבר כאשר מזג האוויר הפך להיות גשום וסגרירי.

כירה כדורגלנית. החמסין שעבר שמח את האמריקנים אך הכניס במבוכה את מרכז

הפועל שהשקיע את המאמצים להביא את הקבוצה מחוץ לארץ. הקהל הישראלי מפונק במקצת וכאשר מביאים לו קבוצה מארצות-הברית על כוכבים בינלאומיים ושחקנים מקצועיים הריהו רוצה גם שמש זורחת. התחבורה סודרה והרכבת הישראלית הביאה את הקהל לאיצטד הרמת-גני, אך זה לא הכל. "חבל שהקהל לא יוכל להנות ממשוה טוב", התאונן חיים גלובינסקי, הרוח החיה בכדורגל בה פועל. לעומתו טען ראובן שפר, העוסק בייצור כירה בארצות-הברית אך אוהב מושבע של הכדורגל, שכוחות המסע היא להדק את הקשרים הספורטיביים בין ארצות-הברית וישראל.

עבודת נהגים. שני המשחקים הנוספים של הקבוצה יהיו: בשבת הקרובה נגד קבוצת מכבי תל-אביב על המגרש של הפועל ביפו ומשחק פרידה נגד נבחרת הפועל על אותו המגרש. קבוצת הכדורגל של אגד הצי"ע לא מביאי הקבוצה הצעה מקורית: נבחרת אגד תשחק נגד האמריקאים ללא תשלום, רק יום עבודה של הנגים.

בין השאר: שטר עצמי

ההתאחדות לכדורגל בישראל שיטת מש"ל. כל תחילת שנה היא מכנסת מסיבת עיתונאים ומכריזה על עונה סדירה בכדורגל. גם השנה לא נפקדה המסיבה ונשמעו הרצאות על חשיבות הכדורגל ועל משחקים קבועים בגשם ובקור.

סנסציה במגרש. אכן: משחקי הליגה השנה נפתחו בגשם וקור, אך למרות הכל הם נערכו. הקהל בא למגרשים על אף הבוץ והוא לא התאכזב. באיצטד התל-אביבי נפלה סנסציה כאשר אלופי הליגה מהשנה הקודמת עלו בכטחה על המגרש: קבוצת מכבי תל-אביב, שהפכה בעת האחרונה ספק של שחקנים לקבוצות היוצאות לחוץ-לארץ, הת-ייצבה לעומת אחרות מרחובות. הרחובותים לא ויתרו ועמדו יפה. למרות התצאה המוקדמת של 0:2 לזכות התל-אביביים ומשחק הרחובותים בעשרה שחקנים בלבד, הם השגו את התוצאה 2:2. שער אחד של מכבי תל-אביב הושג בסיועו של המגן הרחובותי — שער עצמי.

אבא שמעון לזרוביץ אשה שתסכים

גם זה יעבור. ההתרוצצות בין שח"קני הכדורגל בישראל הפכה בעת האחרונה לריצה מרתונית. שמועה אחת סיפרה שמשלמד עבר למכבי תל-אביב, אך לאחר חר-שיים הוא הצטרף למסע הפועל פתחתקה באירופה. אלי פוקס מתאמן במכבי ומיד לאחר-כך מספרים שהוא ישחק כסטופר (רץ מרכזי בולס) בפועל. יצחק שניאור ממכבי עזב את ביתר אך לא עברו אלא חודשים מספר ונראה שהוא חוזר לביתר. השחקן הפורלירי יצחק (דולה) שניגיק משמש בכל תפקיד בקבוצתו, ביתר תל-אביב. אך פתאום נודע שהוא עזב את ביתר ועובר להפועל. לא חולף שבוע והשחקנים של ביתר תל-אביב בקפה לניצור מודיעים שהוא ישחק דר-קא במכבי. שחקני הפועל בקפה בני-יהודה

שני משחקי הפועל פתחתקה בצרפת נסתיימו בהפתעה: הפסד לקבוצה החלשה של "סטאד פרנטייה" (3:0) ותיקו עם מחזיקת הגביע הצרפתי 1950, "סטרסבורג" (1:1).

מכריזים שהוא לא יעזוב את ביתר אך בינתיים הסתכן, כנראה, סכסוך קטן. גם זה יעבור" — טוענים אהדי הכדורגל — אם אין משחקים הרי הכל צולע."

הזקן החדש על המגרש

שמעון לזרוביץ נולד להוריו, שהיגרו מרוסיה, בעיר הגרמנית טרסטן. בן 12 החל עוסק בספורט, כחר בכדורגל. הוא התבלט במשחקו, עסק גם באתלטיקה קלה. זמניו לא היו טובים במיוחד (ריצה 400 מטר — 58.0 שניות, קפיצה למרחק — 5.57 מטר, זריקת דיסקוס — 28 מטר) אך הם בנו את גופו המוצק של הכדורגלן. בגיל 15 וחצי השתתף בקבוצה א' של טרסטסיה וזכה בהישגים ניכרים.

בהיותו בן 20 עבר אביו, סוחר טבק, לבירה, ברלין, ושמעון שלא אהב את הטבק, למרות שכיום הוא מעשן בלי הרף, החליט ללמוד פקידות. מלבד הלימודים היה גם חבר מועדון כדורגל ידוע — פ. ס. הרטר 92. במשחקיו הראשונים הופיע כלזרוביץ א', להבדילו מאחיו שהיה שחקן ידוע וכונה ליד רוביץ ב'. תפקידו הראשון היה של קיצוני ימני, אך לבסוף שיחק בנבחרת ברלין בכל התפקידים מלבד זה של שוער.

שיכרו את הרגליים. שיטת המשחק של הכדורגל באותם ימים לא היתה מסובכת כהיום. הכדור היה נמסר במהירות ובדייקנות משחקן אחד לרעהו במטרה לכבוש שערים. השחקנים לא הקפידו להציג משחק מושלם ויפה. שמעון, שהצטיין ביותר כרץ מרכזי, עבר ב-1928 לקבוצה היהודית של הכוח בריכובא כקאמן. אך כאשר גילה בן 27 כי עליו גם להרגים הפך שחקן כ-אימוניו הצעירים.

באחד המשחקים החשובים התגברה ה-קבוצה היהודית על קבוצה גרמנית ארית. ההפסד חרה ביותר לגרמנים שהתחילו תוב-עים: "שיכרו ליהודים את הרגליים!" הבר-השפיץ על לזרוביץ שהחליט לעלות לארץ-ישראל (1934).

טרם הספיק להכיר את הארץ וכבר נסע עם הכוח ירושלימה לתחר נגד קבוצת החש-מונאים ביום השביעי לעלייתו. אחר תוצאת תיקו (2:2) הקיפו מאות ילדים צופים את "הזקן החדש על המגרש".

הוא הצטרף להפועל תל-אביב, עבד בבוקר בבניין, אימן אתר הצהרים כדורגל. לזרוביץ ביץ טיפה במיוחד את קבוצת הנוער, הגה את רעיון ליגת הנוער. כאשר המאמן גורבי נמש קבע את שיטת הסטופר, שהתפרסמה שיטת הרץ המרכזי הבולם, היה לזרוביץ אחד הראשונים שאימץ את השיטה, הקנה אותה לשחקנים במחנה האמונים בגבעת חיים. הכדורגלן הותיק תבע את סיתוח הגוף של השחקנים, דרש את עריכת מבחני אות ה-ספורט לכל שחקן. הוא לא הספיק לשחק כדורגל וכאשר חסר בכינוס הפועל לקבוצה התל-אביבית שחקן בהופעתה נגד הקבוצה הפתחתקואית נחלק לעזרת אימוניו שנס-תייעו בעידוד הקהל: "רוצים לראות את לזרוביץ".

אמא תופרת מדים. קשה לדעת מדוע מכנים את שמעון לזרוביץ אבא של הכדורגל. הדבר בא כנראה מגילו (השבוץ: 60) או בגלל דיבורו האיטי והמיושב. אך עובדה היא שהכל שואלים בעצת של האבא. כאשר פורץ חיכוך במועדון באים אליו.

אבא שמעון לזרוביץ קובע: "אם קוראים לי אבא צריך לקרוא לאשתי, מרים. אמא" הסיבה: לזרוביץ מבלה את רוב זמנו כ-מגרש המדורגל וקשה למצוא אשה המסכימה לכך בשעלה יבלה את זמנו הפנוי מחוץ לבית. יתר על כן: מרים מלווה את בעלה למשחקים החשובים, תופרת לשחקנים חסרי תלבושת מדים נאים, מכינה "ארוחות נהדר-רות" לשחקנים במחנות האימונים.

כדורסל

הודות לזאמן שאינו

בניגוד למקובל שמשוה ברכת השחיה שב-הר הכרמל, באחד הערים האחרונים, מקום מפגש לכדורסלנים ולא לשחינים.

כמאה שחקני כדורסל של מכבי-חיפה, ברו-בם המכריע נערים ונעורות, השתתפו במסיבה השנתית של אגודתם.

המסיבה נפתחה בדרך המקובלת. ראשי ה-מחלקה נאמו, העריכו כל אחד את פעולות חבריו, אהלו לשחקנים שנה מוצלחת, ומסרו

ראש קבוצת איז-סטאר לא נגעו אפילו

הטכני של מחלקת הכדורסל, מסר דין וחש-בון תמציתי על מצב המחלקה. במחלקה 12 קבוצות, 10 קבוצות ילדים, נערים ובוגרים קבוצת נערות וקבוצת בוגרות. הקבוצות ה-בוגרות אינן פעילות ביותר ועיקר כוחה של המחלקה בקבוצות הנערים שלה.

וינשינק הודה לפעילי הכדורסל, שכח לה-רות לעצמו. הוא מקדיש את כל זמנו הפנוי למחלקה, דואג לקבוצות, מארגן תחרויות ומאמן בעצמו.

לאחר שנציגי הקבוצות מסרו לשמואל בינ-הקר, קצין הספורט של מכבי חיפה, את הכ-ביעים שזכו בהם השנה הקריא דן (קצי) כצנל-סון עתון התחיל על "אחת מקבוצות הכדור-סל בארץ". הכל הבינו שהמדובר הוא בקבו-צת הנוער הבוים.

לאחר תאור האמונים המתחילים תמיד בא-חור, ולעולם אינם מגיעים לכלל אמונים מסו-רים, סיפר קצי על חברי הקבוצה שאפשר לראותם בדרך כלל ביום ששי, מחכים בכבי-שי הארץ לטרמפ שיקח אותם למקום בו נערך מפעל כדורסל.

בשעת תחלת משחקים עדיין לא הגיע חלק מהשחקנים ומי שהגיע עיף ורצוף מתל-אות הדרך.

למחרת, בשבת, מגיע וינשינק במונית בלד-ית שחקן נוסף או שניים: הוא נשאר בליל-שבת בחיפה כדי להשפיע על הורי השחקן שירשו לו לנסוע לתחרות.

בקשר לארוחות בימי התחרויות מספרים השחקנים: "בבוקר אומרים לנו: אין תקציב לארוחת בוקר. בצהרים: תאכלו מה שאתם בארוחת בוקר. בערב: תאכלו כבר בחי-פה בבית."

אם בכל זאת, סיים קצי את הקראתו, השי-גה הקבוצה השנים כה נאים הרי זה הודות למאמן שאינונו. על אף שהדברים נאמרו בצורה התולית (צורה רצינית היתה עלולה לפגום במסיבה) הם שיקפו את מצבה האמתי של הקבוצה: חוסר מאמן ותקציב, האמונים הם בלתי סד-רים, הנסיעות בלתי מסודרות. כשנשתימו הנאומים, מסירת הגביעים, ההק-ראות והמערכונים, הגיע החלק היותר עליו: ארוחה, רקודים ובסיום: טבילה במים הק-רים של הברכה.